

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

KUUKIRI

01/2025

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 3. veebruaril

juhatus: juhatus@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson (557 9979), Tanel Breede (521 7478)

Remi Kübar, Maali Roomet-Allese (5346 7009)

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee (5060 834)

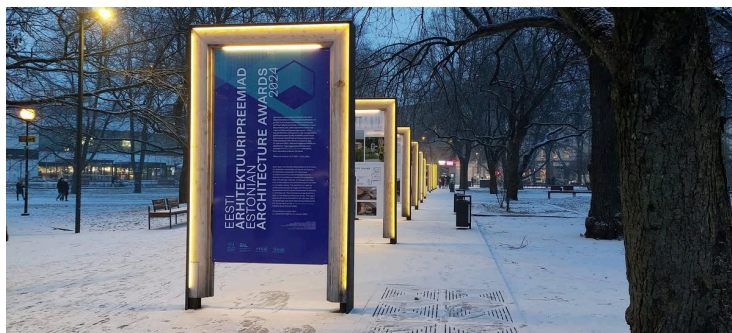
kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

EESTI ARHITEKTUURIPREEMIAID 2024

Eesti arhitektuuripreemiad 2024 auhinnatseremoonia toimub neljapäeval, **23. jaanuaril 2025** kell 19.00 Rüütelkonna hoones Tallinnas. Ametlikule tseremooniale järgneb meeleolukas pidu Von Krahli kohvikus Telliskivis.

Valdkonnaülesel pidulikul sündmusel kuulutatakse välja Eesti Sisearhitektide Liidu, Eesti Arhitektide Liidu, Eesti Maastikuarhitektide Liidu, Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali ja arhitektuuriajakirja MAJA 2024. aasta preemiate laureaadid.

Eesti arhitektuuripreemiaid antakse erialaliitude koostöös välja alates 2015. aastast, et ühiselt tunnustada Eesti ruumiloome silmapaistvamaid saavutusi.

MAASTIKUARHITEKTIDE LIIT JA EXTERY – MEIE UUS KULDPARTNER

Eesti Maastikuarhitektide Liit (EMAL) astub olulise sammu edasi koostöös **Exeryga**, kes on nüüd meie **kuldpartner**. See partnerlus tähistab esimest suurt koostööprojekti liidu ajaloos ning avab ukSED uutele võimalustele arendada Eesti avalikku ruumi veelgi mõtestatumalt.

Exery, tuntud oma kvaliteetse välimööbli poolest, jagab meie pühendumust luua inspireerivaid ja inimsõbralikke keskkondi. Koostöö raames toetab Exery maastikuarhitektuuri valdkonna arengut, aidates ellu viia projekte, mis muudavad meie avalikud ruumid atraktiivsemaks ja funktsionaalsemaks.

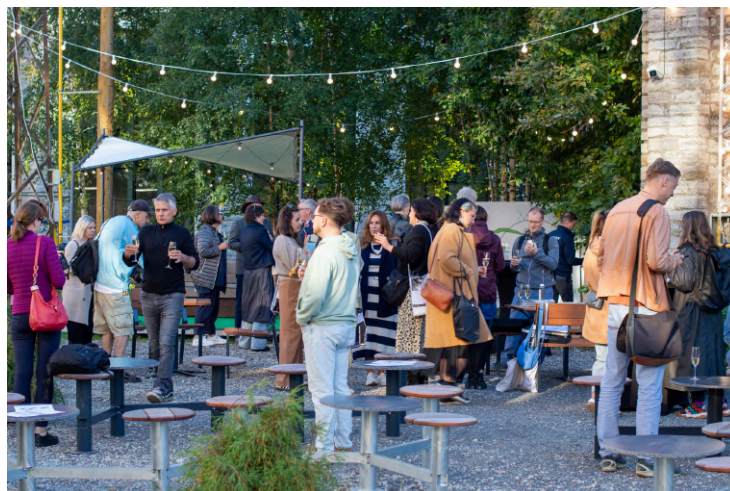
Meie ühise koostöö HÕIGE sai tehtud 2024. aasta Disainiööl, kus Exery ja EMAL lõid koostöös Disainiöö väliala. See eriline keskkond pakkus festivali külastajatele võimalust kogeda, kuidas kvaliteetne välimööbel ja läbimõeldud ruumilahendused loovad tähendusrikkaid hetki. Disainifoorumi järelmiks eril kuulutasime pidulikult välja ka meie koostöö 2025. aastaks.

Disainiöö tõi fookusesse avaliku ruumi kvaliteedi. Disainiöö raames toimunud üritused ja foorumid andsid vastuseid küsimustele, kuidas muuta avalikud ruumid ligiõmbavaks, koduseks ja inimsõbralikuks. Exery pingiseeria VEER, mis pälvis tähelepanu oma unikaalse disainiga, oli samuti festivali raames Eesti Disainiauhinna BRUNO konkursi esile tõstetud tööde seas.

EMAL usub, et see koostöö inspireerib kogu maastikuarhitektuuri valdkonda ning aitab meie liidul areneda. Koos Exeryga suudame pakkuda rohkem väärtust ja ellu viia projekte, mis kujundavad meie linnaruumi paremaks. **Tervitame Exery tiimi suure rõõmuga meie liidu kuldpartnerina!**

Markus Lukk (Exery), Maali Roomet-Allese; Maarja Gustavson; Aave Volmer (Exery)

Pilt meeleolust Disainiööl

Ilmunud on Ruumikoreograafia II väljaanne "Teel olija / Road Trip"

Mida suurema kiiruse poole püüelda, seda sirgemalt on tõmmatud liikumise joon; seda ühetaolisemaks kujuneb tee; seda enam näib, et alguse ja lõpu vahel on ainult üks korduvalt mööda tuhisev ruum. Kui kiirus paneb eelkõige mõtlema masinatele – võimaldajatele ja vahendajatele – siis hoopis teistsugune ja ootamatult mitmetasandiline ruum avaneb, kui olla teedel ainult kehalise kiiruse võimalustes, aga ka asendite vahetamise vabaduses.

Ruumikoreograafia II number käsitleb maanteede isepärast ruumi kolme teel olija kaudu. Varahommikust öhe kestev teekond on jaotatud 15 peatükiks, kus aeg, ruum ja selles liikumine räägivad lugu kordumisest, piiretest, kiirusest ja peatumisest.

Ruumikoreograafia II, "Teel olija" on saadaval: Fotografiskas, Arhitektuurimuuseumis, Kai Kunstikeskuses ja Rüki galeriis (Viljandis).

VÕISTLUSED

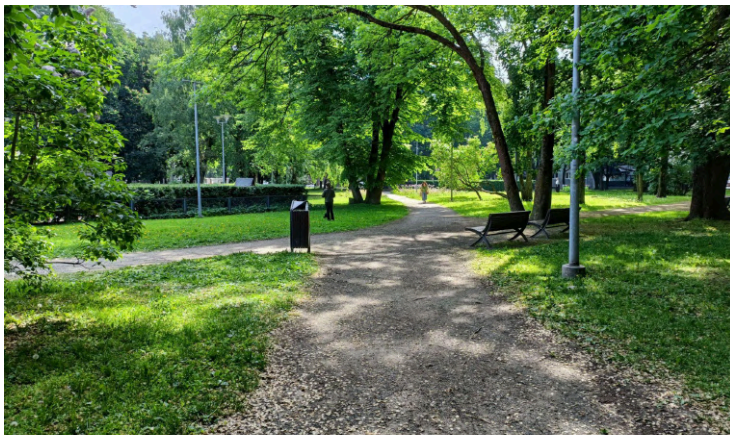
Ukraina aia maastikuarhitektuurivõistlus

Tallinn kuulutas välja Ukraina aia maastikuarhitektuurivõistluse, mille eesmärk on luua Lembitu parki Ukraina aia nimeline tähenduslik paik. Võistlusala asub Lembitu pargis, kus paiknes varem hoonestatud kesklinna kvartal, mis hävis 1944. aasta märtsipommitamises.

Võistlusega soovitakse leida uus kaasaegne ja ruumiliselt terviklik maastikuarhitektuurilahendus nii Lembitu pargile kui ka parki rajatavale uuele teosele, mis tähistab Ukraina vabadust. Loodav teos võib olla maakunstiteos, ruumiline sekkumine, väliala, installatsioon või muu ruumiline kogemus; tegemist võib olla ka muul viisil Ukraina vabadust tähistava objekti või sõnumiga.

Loodav teos peab toetama Ukrainat ja olema kooskõlas Lembitu pargi praeguse loodusväärtusega. Kasuks tuleb, kui lahenduse loomisesse on kaasatud ka Ukraina arhitekte, maastikuarhitekte või kunstnikke.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **9. jaanuaril 2025**. Lisainfo [SIIN](#).

Keskonnaagentuuri ilmakeskuse kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara kuulutas välja kunstikonkursi, et leida sobivaim kunstiteose ideelahendus Keskonnaagentuuri ilmakeskuse fuajeesse. Loodav taies peab esindama Eesti kunsti hetkeseisu, olema sobiv ning kohane hoonesse nii oma materjalide valiku kui ka teemakäsitluse poolest. Kunstiteos on mõeldud ilmakeskuse hoone fuajee ilmestamiseks ja positiivseks tervituseks hoonesse sisenemisel.

Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **15. jaanuar 2025**. Lisainfo [SIIN](#).

Jõhvi keskväljaku ja Jõhvi Mihkli kirikut ümbritseva avaliku ruumi arhitektuurivõistlus

Arhitektuurivõistlusega soovitakse leida parim arhitektuurilahendus, mis kaasab erinevaid sihtgrupe, toimib funktsionaalselt, on muu linnaga sidus ning mitmekesisust Jõhvi linnakeskust ja avalikku ruumi. Võistlusala hõlmab olulist osa Jõhvi linnast ja paikneb Tallinn-Narva raudteest põhja pool. Seda piiritlevad Viru, Rakvere ja Rakvere põik, Keskväljaku ja Uus tänavad, kaubanduskeskused „Jõhvikas“ ja „Tsentraal“ ning endise limonaaditehase territoorium. Võistlus korraldatakse EV100 jätkuprogrammi „Hea avalik ruum“ raames ja see on tänaseks kümme aastat kestnud programmi viimane võistlus.

Tööde esitamise tähtaeg on **23. jaanuaril 2025**. Lisainfo [SIIN](#).

KUIDAS LIIDU KÄSI KÄIB? – EMALi juhatuse töö peegeldus

EMALi uus juhatuse asus ametisse kevadel ning nagu juba traditsiooniks saanud, võtame uue aasta algul ühiselt hetke, et heita tagasivaatepilke sellele, kuidas liidul läheb ning mis meid uuel aastal ees ootab. Esile kerkinud väljakutsete, suurimate saavutuste, edasiste suundade ja väljavaadete üle mõtisklevad Maarja Gustavson, Maali Roomet-Allese, Tanel Breede ja Remi Kübar.

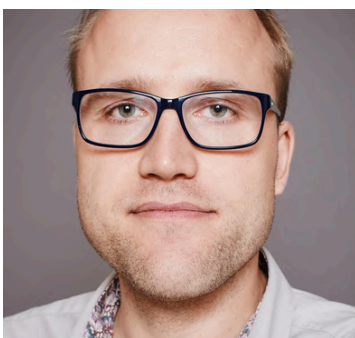
Tööülesannete jagunemine ja hoogne algus

Liidu vastutusalasse kuuluvad väga mitmed erinevad teemavaldkonnad ning üks juhatuse olulisemaid ülesandeid on tagada nende vahel tõhus ja tasakaalustatud strateegiline juhtimine. Kuidas on uue juhatuse koosseisuna õnnestunud töösse sisseelamine ning töövaldkondade jagamine?

Maarja: Võrreldes eelmise juhatusega, kus kõik liikmed olid uued, siis tuleb tõdeda, et nii teoorias kui praktikas töötab paremini lahendus, kus juhatuse liikmete vahetumine toimub rooteeruvalt. Mulle tundub, et Maalil ja Remil kui selle koosseisu uutel liikmetel läks sisseelamine kiiresti ja juhatuse töö jätkus kohe tavapärastel. Kõigil meil on omad tugevused ja hingelähedasemad teemad. Neist johtuvalt oleme jaganud laias laastus ka valdkonnad. See lihtsustab igapäevatööd, kui teame, kellele mingi küsimus või ülesanne suunata. Samas arutame omavahel olulised küsimused läbi ja hea meel on tõdeda, et otsuste vastuvõtmisel oleme üsna üksmeelne meeskond.

Maali: Kevadest alates on olnud väga intensiivne aeg nii liidu tegevustes kui ka juhatuse töökorralduses, aga õnneks toimib uues juhatuses hea sünergia. Olen kiirelt keskendunud just oma valdkondadele, sest juba juhatuse töö algusest peale on esile kerkinud mitmeid olulisi projekte ja väljakutseid nagu näiteks ka Disainiöö väliala korraldamine koostöös meie uue kuldpartneri Exteryga. See koostöö on juba praeguseks olnud erakordselt inspireeriv ja näitab, kui palju saame liiduna saavutada tugeva partnerluse kaudu. Samuti alustasime uue inspiratsiooniseminaris sarjaga „Läheme EKSTERJÖÖRI,“ mille raames külastame valdkonna jaoks olulisi ettevõtteid ja koostööpartnereid. See toob liikmetele uusi ideid ja avab koostöövõimalusi.

Remi: Juhatuse töö on olnud üsna paindlik ja konsensuslik. On teemasid, kus uued näod saavad pikema jututa kaasa rääkida ja initsiatiivi näidata, kuid on ka teemasid, mis vajavad natuke rohkem sisseelamisega ja settimist nagu seda on eelarve koostamine ja KULKAs kaitsmine või erinevate töögruppide toimimisloogika ning sidusorganisatsioonide vaheline suhtlus, mis paljuski põhineb ka isiklikel kontaktidel. Kokkuvõtlikult valitseb sõbralikult tõine õhkkond.

Kommunikatsioon ja hariduse arendamine

Kommunikatsioon ja haridus on EMALi jaoks olulised strateegilised teemad, mis tahes-tahmata määravad nii eriala tänase kuvandi kui tulevikusuundmused. Kuidas uue juhatusega neile küsimustele lähenede?

Maarja: Mõlemad teemad on juhatuse tööalal. Kommunikatsioonistrateegia koostamine on olnud juba pikalt tegemist vajavate asjade nimekirjas ning septembris pidasime ka kommunikatsiooniekspertidega nõu, kuidas üldse meie liidu vajadusi kaardistada ning lähteülesanne kokku seada. Nagu iga maastikuarhitekt oma igapäevatööst hästi teab, on korralik lähteülesanne hea lõpptulemuse üks võtmetegureid. Samas tuleb tunnistada, et teema on väga lai ning vajab esiteks selgesõnalist fookust. Kui seni oleme enim panustanud sellele, et meid kaasataks erinevatesse ruumipoliitika ja -kvaliteeti puudutavatesse teemadesse ning institutsioonidesse, siis nüüd, kus oleme eelnimetatud osas (vahe)eesmärgid saavutanud, tuleks keskenduda uutele väljakutsetele. Aasta lõpus kerkis selgelt esile vajadus parandada liidusisest kommunikatsiooni. Lisaks võiks üks suund olla kommunikatsioon nn tavainimesega tänavalt.

Hariduse küsimused on samuti väga aktuaalsed. Aasta alguses aktiveerunud Kunstiakadeemia huvile avada maastikuarhitektuuri magistriõppekava lisandus sügisel ka TalTechi kavatsus avada arhitektidega koos integreeritud maastikuarhitektuuri õppekava. Õppekavasid on tutvustatud juhatusele, eestseisusele ja hariduse töögrupile. Aasta viimastel päevadel saadeti kõigile kolmele maastikuarhitektuuri õppekava omavale või planeerivale koolile (EMÜ, EKA ja TalTech) ka liidu ametlikud seisukohad ja soovitusel edasiseks. On üsna suur lootus, et 2026. aastal saab maastikuarhitektuuri õppida jälle nii Tallinnas kui Tartus.

Remi: Need kaks teemat on kindlasti ühed olulisemad, kuhu lähiperspektiivis energiat suunata. Kommunikatsioonistrateegia osas tuleb leida see hea balanss, mis ulatuses ja millise fookusega nendesse teemadesse sisse minna. Kindlasti tuleks paljuski formuleerida ja täiustada senist praktikat ning eesmärgi. Nagu kommunikatsioonispetsialistiga kohtumisel selgeks saime, siis skaalad, mille raames siin toimetada oleks võimalik, on väga laiad, alates nn suurettevõtte/organisatsiooni tervest suhtekorraldusosakonnast kuni teises otsas töötubadeni, kuhu on kaasatud suhtekorralduseksperdi. Just see teine variant võiks EMALi suurusele organisatsioonile sobivam lahendus olla.

Aga nagu Maarja juba ka mainis, siis alustama peab oma liikmetest ehk kodu peab korras olema, enne kui tõsisemalt väljapoole vaatama hakata. Hariduse arengute osas loodan väga, et asja saab EMÜ poolt initsieeritud Eesti Maastikuarhitektuuri Kooli ideest. Eesti on liiga väike, et igaüks omaette nurgas nokitseks ning igal koolil on omad teada ja tuntud tugevused. Tuleb vaid leida palju head tahet ning koostöövorm, mis reaalselt ka toimib. Tulevikku vaadates võiks olla hea eesmärk rääkida Eesti maastikuarhitektuuri koolkonnast nagu seda saab teha nt Taani, Hollandi või Inglismaa puhul. Juhatuse liikmena väga toetan sellised arenguid ning omas nurgas punnitades on sinna jõudmine väga keeruline.

Maali: Hariduse valdkonnas on maastikuarhitektuur teinud märkimisväärseid edusamme ning uute õppevõimaluste lisandumine on väga tervitav. Omal poolt oleme rõhku pannud õppekavade õppeväljundite kompetentsidele ja õppejõudude pädevuste väljatoomisele. Uus aasta näitab kindlasti, kuidas haridusteema meie haridusmaastikul muutub ja millised on tulevaste õppurite võimalused ennast erialaselt koolitada.

Kommunikatsioonistrateegias oleme keskendunud liidu sisemiste protsesside parendamisele ja liikmete kaasamisele. See on järkjärguline protsess, kuid juba praegu on näha positiivset mõju. Loodame liidusisesele toetusel ja ka headele ettepanekutele, et tulevane ühtne organ hakkaks harmooniliselt tööle ning looks tugeva aluse edasistele arengutele.

Möödunud aasta tõi EMALi töölauale mitmekülgseid teemasid alates juba eelpool nimetatud haridusest ja kommunikatsioonist kuni avaliku ruumi projektide, koostööpartnerluse sisseseadmise ja liidu toimimiseks vajalike igapäevategevusteni. Mida peate isiklikult EMALi (või ka laiemalt eriala) aasta suurimateks õnnestumisteks ning millised väljakutsed osutusid kõige keerulisemaks?

Maali: Suurimaks õnnestumiseks pean uue kuldpartneri, Extery, liitumist. See annab liidule võimaluse paremini toetada oma tegevusi ja tulevikku finantsiliselt kindlustada. Samuti oleme saanud Tallinna uue kontori, mis on oluline samm liidu ühise töökeskkonna loomisel. Väljakutseteks on olnud kiired muutused ja suur töömaht. Sellele vaatamata on juhatus töötanud sihikindlalt, et tagada liidu sujuv toimimine. Tuleval aastal ootame projektijuhi liitumist, mis aitab meie tegevusi paremini koordineerida ja võimaldab juhatusel keskenduda strateegilistele teemadele.

Omalt poolt pean oluliseks ka osalemist Riigikogus toimunud loomeliitude arengute ja väljakutsete arutelul, kus tõin esile mitmeid maastikuarhitektuuri valdkonna murekohti. Peamised teemad hõlmasid planeeringute valdkonna takerdumist bürokraatiassa, kohalike omavalitsuste ülekoormust ja ekspertide kaasamise probleeme riigi ja KOV-i tasandil. Sageli jääb nn. võimuorgani poolt kaasatavate spetsialistide töö tasustamata, olgu selleks töögrupid, ekspertarvamused või vabatahtlik panus. Rõhutasin vajadust suurendada maastikuarhitektide koolitustellimust, et tagada eriala järelkasv ja tugevnemine. Lisaks rõhutasin välisruumiloomes maastikuarhitektide kaasamise vajalikkust kohalike omavalitsuste ja linnade tasandil, küsides: "Kes vastutab välisruumi projekteerimise eest?" Samuti käsitlesime maastikuarhitektuuri autoriõiguste küsimusi, mis vajavad selget järgimist, et kaitsta professionaalide loomingut ja väärtustada nende panust. Sellised arutelud aitavad tuua eriala arengut ja probleeme otsustajate tähelepanu keskmesse, mis on oluline samm nii maastikuarhitektuuri kui ka loomeliitude nähtavuse suurendamisel.

Maastikuarhitektuuri seisukohast on ülioluline ka uue kutsestandardi väljatöötamine ja rakendamine. See loob selge raamistiku eriala professionaalsuse tõstmiseks ja aitab määratleda maastikuarhitekti rolli ühiskonnas. Terviklik panus, mida eriala inimesed oma töö ja töökultuuri väärtustamise kaudu annavad, kindlustab meile kui organisatsioonile selge ja mõjuva hääle. See hääle ei jää märkamata – see aitab luua sidemeid teiste loomeliitude, ametkondade ja riigiga, tugevdades maastikuarhitektuuri positsiooni ja tähtsust nii riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil.

Tanel: Täiendav rahastus aitab toetada meie tegevust. Järgmiseks aastaks eraldas Kulka raha projektijuhi ametikoha loomiseks ja Extery on otsustanud asuda meie kuldpartneriks. Suureks muutuseks on ka ruumide kolimine Tallinnasse. Kogu oma juhatuses oldud aja jooksul olen täheldanud, et Tartu ruumide kasutus on minimaalne ning sellisel kujul mõttetu raiskamine. Tallinna ruumi osas on plaanid suured ning loodetavasti hakkavad need hästi tööle. Ajakulu kalkulaatori tööriista valmimine on jäänud venima, kuid lähiajal peaks see siiski juhtuma. Lisaks on koostöös EALi ja ESLiga käima lükatud bürookulu kalkulaatori tööriista loomine, mis peaks näitama ära, kuhu kaob raha.

Maarja: Kui läinud aastale tagasi vaadata, siis on olnud see piisavalt pikk, et mahutada endasse kaks erinevat juhatuse koosseisu. Eelmise juhatuse eestvedamisel alguse saanud teemasid on järjepidevalt edasi arendatud.

Üks suurimaid muudatusi on kindlasti seotud kontori kolimisega. Ühest küljest on see suur samm edasi liidu tulevikku silmas pidades. Teisalt tulid sellega esile ka probleemid liidu sisekommunikatsioonis. Ehk siis minu jaoks oli kolimine ühtaegu nii õnnestumine kui „peavalu“. Pean oluliseks ka seda, et nüüdsest on liidul olemas meile väga vajalik püsispensorite süsteem. Meie head toetajad hakkavad kandma nime Partner ja Kuldpartner. Esimese kuldpartneri Extery kuulutasime välja meie ühisel üritusel Disainiöö.

Head meelt teeb ka pikalt ja põhjalikult ette valmistatud kutsestandardi kinnitamine ning mitmed uued ja vanad ürituseformaadid (traditsiooniline üldkogu seminarisaga, koolitused ja sari „Läheme eksterjööri“). Rõõmustada saab ka rahvusvahelise koostöö üle, mis koos meie uue IFLA delegaadi Maarja Tüüriga sel aastal aktiivselt jätkunud on. Traditsioonilistele IFLA kokkusaamistele lisaks toimus märtsis Soome ja Baltimaade erialaliitudega produktiivne ümarlaud, kus pandi alus uuele koostööformaadile, mille fookuses on üksteiselt õppimine, kogemuste vahetamine ja probleemide (ja lahenduste) arutamine.

Tähtsamad sihid järgmiseks aastaks

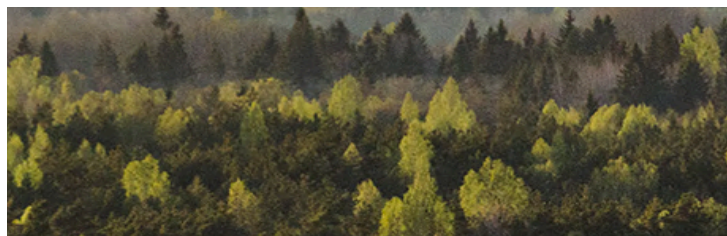
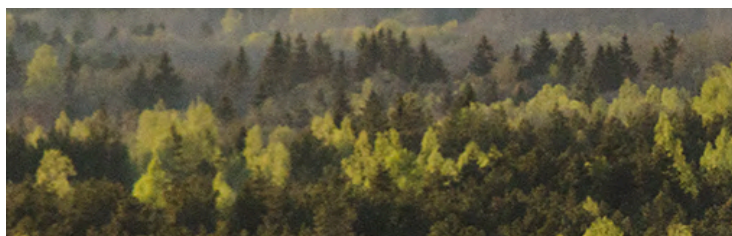
Uuel aastal aga uue hooga. Mida võivad liikmed EMALilt edaspidi oodata ehk millised sihid olete endale järgmiseks aastaks seadnud?

Maarja: Enamik olulisi eesmärke on eelnevalt juba nimetatud. Lisaks neile loodan väga, et uuel aastal leiame oma kollektiivi ühe särasilmse ja maastikuarhitektuuri fännava projektijuhi! Üks suur eesmärk – saada selle töökoha jaoks Kulkast toetust – sai läinud aastal sihtkapitali ees kaitstud. Järgmiseks sammuks on tööülesannete ja -tingimuste täpsustamine ning siis sobiva inimese leidmine. Tahakski kõikidele liikmetele teha siinkohal üleskutse, et kui keegi teab kedagi või on ise sellest töökohast huvitatud, andke märku ja aidake julgelt kaasa hea kolleegi leidmisele.

Tanel: Jätkame ajakulu ja bürookulu kalkulaatorite arendamist. Loodetavasti järgmisel aastal saab juba mõlemaid päriselt kasutada. Lisaks soovime parandada juhatuse, liikmete ja tööühmande vahelist kommunikatsiooni.

Remi: Laiemas plaanis tuleb jätkata organisatsiooni ehitamist ehk tööd mida on siiaani järjepidevalt oma parima äranägemise järgi ka tehtud. Projektijuhi palkamine on selleks hea algus. Teisalt tuleks meil organisatsioonina mõelda rohkem ka väljapoole suunatud ürituste korraldamisele ning olulistel meid puudutavatel teemadel sõna võtmisele, mis eriala renomeed ühiskonnas tõstaks. Just Kulkaga suhtlemisel jäi see küsimus kõige rohkem kõrva. Organisatsiooni üks eesmärke on ühiskonnas laiem teavitustöö tegemine ning erialane nähtavus on endiselt kasin, kui mõned tavapärased eredamad pliitsid välja arvata.

Maali: Järgmisel aastal soovin laiendada inspiratsiooniseminarisarja, kaasates põnevaid koostööpartnereid. Samuti ootame liidule uusi toetajaid, mis aitaks meil veelgi rohkem liikmeid kaasata ja pakkuda neile lisandväärtust. Hariduse valdkonnas jätkame uute õppekavade arendamise toetamist ja praktikavõimaluste loomist tulevastele maastikuarhitektidele – liikmed, kaasame võimalusel noori tööprotsessi! Lisaks loodan, et töögruppide vaheline suhtlus paraneb ja areneb tõeliselt ühtseks koostööks. Ühiselt tegutsedes saame olla tugevam ja toetada kogu liidu perekonda – see on minu visioon meie ühisest tulevikust.

2024. aasta suvel käisid liidu liikmed Rutt Piir ja Laura Männamaa Astellaria reisibüroo poolt korraldatud erialareisil Soome, kus külastati Kotka ja Porvoo erinevaid parke ja aedasid. Õppereisil osalemist toetas EMAL loomestipendiumitega.

Teksti autorid Rutt Piir ja Laura Männamaa, fotod Wikimediast

Soome maastikuarhitektuur on veidi nagu Eesti oma – siin-seal on ehitatud suurepäraseid välisruume, kuid mitte iga ala ei toimi päris nii, nagu ideaalis võiks. Kui meid Soomega sügavamalt võrrelda, siis tundub, et neil on oskus (või võimalused?) võtta veidi rohkem aega analüüsimiseks, lahenduse mõtestamiseks ning erinevate võimaluste proovimiseks. Kahe päeva väldanud reisil külastasime parke Kotkas ning Porvoos, kusjuures kõik külastatud alad olid läbinud pika protsessi, jõudes lõpptulemuseni läbi korduvate katsetuste ning eksimuste najal tehtud uute otsuste. Värskendav oli kuulda, et eksimine on protsessi osa ning tänu sellele saavadi sündida head ruumiotsused, sest teada saamine, et miski ei toimi, on ju oluline info lahenduse leidmiseks.

Malmi kalmistu (Helsingi)

Malmi kalmistu on Helsingi suurim ja vanim kalmistu, mille maastikuarhitektuur peegeldab tasakaalu ajaloo, looduse ja rahu vahel. Umbes 65 hektaril laiuv, 130 aastat tagasi rajatud kalmistu ühendab avarad muruväljakud, laiad alleed ja mitmekesise taimestiku, luues rahuliku ja harmoonilise keskkonna. Sarnaselt Eesti Metsakalmistule on ka siia maetud Soome tuntud isikuid ning kalmistul leidub ka erinevaid mälestusmärkide või skulptuuridega väljakuid, mis on olulised nii kunstilise väärtuse kui ajaloolise tähenduse poolest.

Isiklikult huvitav on kalmistu veel sellegi poolest, et selle ülesehitus, kus erinevad hoolikalt kavandatud matmisalad on hekkide ja puiesteede poolt jaotatud väiksemateks ruumideks, peegeldab üht hiljutist konkursitööd, kus katsetasime sarnast lähenemist. Seetõttu oli suur rõõm näha, et taoline lahendus toimib elusuurus suurepäraselt.

Kalmistu üldilme on hooldatud ja avar ning selle iseloom on pigem pargilik. Nii mõjubki Malmi kalmistu lõunamaiselt ja kergelt, pakkudes külastajatele võimalust nautida looduse ilu ja rahu. Aukartust äratav oli ka näha, kui hoolikalt selle kalmistu eest hoolt kantakse. Üle ala võis silmata mitmeid hooldusbrigaade, kes toimetasid nii hekkide kui ka haudade kallal. Kui neile piisavalt lähedale jõudsim, siis nad alati katkestasid oma töö, et mitte jalutajaid või ka haudade külastajaid häirida. Millal meie kalmistukultuur sinnamaale jõuab, ei kujuta ette.

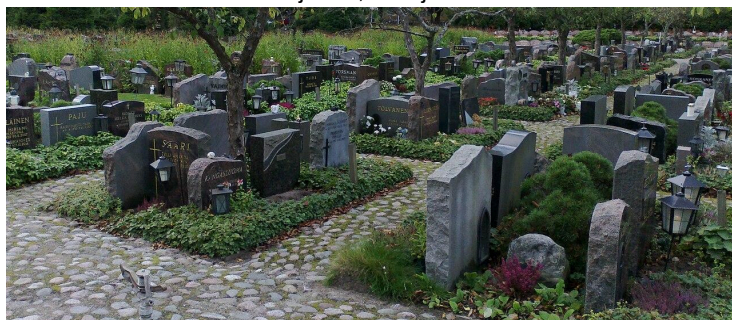

Foto: Wikimedia Commons, Image tube, CC BY-SA 4 LINK

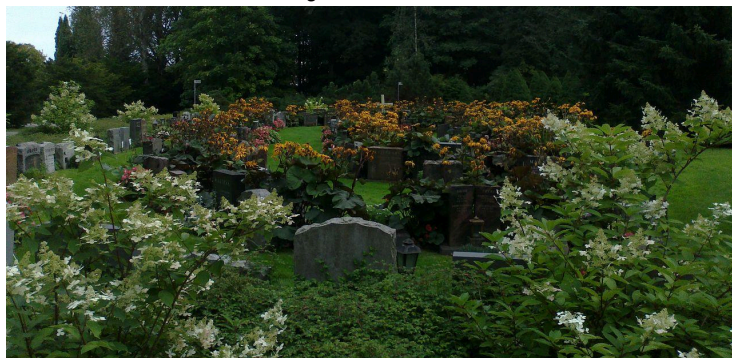

Foto: Wikimedia Commons, Image tube, CC BY-SA 4 LINK

Roihuvuori jaapani stiilis aed (Helsingi)

Roihuvuori jaapani stiilis aed on loodud koostöös jaapani maastikuarhitektidega ning see ühendab jaapanipäraseid aiakujunduselemente Soome loodus- ja kultuurikontekstiga. Kuigi tegemist ei ole autentse jaapani aiaga, on omavahel oskuslikult integreeritud sellised jaapani aiale tüüpilised detailid nagu kiviktaimlad, kirsipuud, asalead, vahtrad ja veesilmad ning Soome maastikule omased elemendid nagu reljeef ja graniidipaljandid. Aias domineerivad harmoonilised ja rahulikud vaated, kuhu salakäigud, üllatusnurgad ja rõhutatud perspektiivid lisavad meditatiivset atmosfääri.

Kuigi meie nägime aeda suvel, siis juttude järgi peaks aed kevadel, kirsipuude õitsemise ajal, olema eriti kaunis. Üldiselt on tegu väga hea näitega sellest, kuidas erinevaid kultuuritraditsioone saab omavahel tundlikult kombineerida ja uude keskkonda sobitada, pakkudes hariduslikku ja esteetilist väärtust nii kohalikele kui ka turistidele.

Foto: Wikimedia Commons, jampe, CC BY-SA 3.0 LINK

Porvoo jõeäärne vanalinn (Porvoo)

Porvoo ajalooline vanalinn paistab silma oma kitsaste munakivisillutisega tänavate, maaliliste puumajade ja unikaalsete sisehoovidega. Vanalinna õhkkond viib jalutaja otsekui ajas tagasi ning pakub pilguheitu 18. ja 19. sajandi linnaehitusele. Samas on tegu ka eheda näitega sellest, kuidas siduda ajalooline linnakeskkond loodusega – sinna on loodud atraktiivsed kaldaribad, säilitatud traditsiooniline linnaehitus ja lisatud esteetiliselt meeldivat haljastust. Kaldarajatised ja avatud rohealad võimaldavad juurdepääsu veekogule ning loovad looduslähedase atmosfääri, mis on väärtuslik nii kohalikele kui külastajatele.

Külastuse päeval oli ilm väga soe. Kitsastel tänavatel kihas elu väga lõunamaiselt ning tundus, et justkui igas pisikeses hoovikeses toimus midagi põnevat. Meeldiv oli näha, kuidas sisehoovide kujundamisega ei ole mindud liigselt kaasaegseks, vaid nii ruumilahenduste kui haljastuse valiku osas on järgitud ajastu iseärasusi. Nii on hoovide kujundus lihtne, kuid samas funktsionaalne. Neis leidub sageli kivisillutist, lillepeenraid ja istumisnurki, mida täiendavad pelargoonid, floksid ja roosid, samuti pottidesse ja kastidesse istutatud ürdid ning köögiviljad. Mõned hoovid on muutunud väikesteks käsitööpoodideks või kohvikuteks, kus külastajad saavad nautida kohalikku kultuuri ja tooteid intiimses atmosfääris.

Foto: Wikimedia Commons, PopkovAlexander, CC BY-SA 4.0, LINK

Sapokka Vesipuisto (Kotka)

Sapokka Vesipuisto on muljetavaldav näide vee-elementi kasutamisest maastikuarhitektuuris. Pargi keskmis on tehiskosk, mille loomisel on kasutatud keerukaid tehnilisi lahendusi. Kosed, tiigid ja ojad lisavad pargile visuaalset ja helilist mitmekesisust, pakkudes rahustavat ja meeldejäädavat elamust.

Pargi eri tasanditel asuvad vaateplatvormid võimaldavad nautida panoraamvaateid, samal ajal kui lopsakas taimestik pakub rikkalikke värvitoone ja tekstuure läbi eri aastaaegade.

Foto: Wikimedia Commons, Алексей Решетников, CC BY 3.0, [LINK](#)

Jokipuisto (Karhula, Kotka)

Jokipuisto on Kymijoki jõemaastiku keskel asuv park, mis meenutab mõnd Monet' impressionistlikku maali tiigi, kaardus silla ning vesiroosidega. Pargis on arvestatud piirkonna looduse ja jõemaastikuga, loodud on mitmeid rahuliku ja romantilise õhkkonnaga jalutus- ja puhkealasid ning istutatud kohalikke taimestikku, mis sobitub ümbruskonnaga.

Kuigi park paikneb kiirtee lähedal, summutab liiklusrüüra nutikalt planeeritud veekujundus. Jõeäärne ala ja pargi taimestik on disainitud nii, et need toetaksid kohaliku linnaruumi ökoloogilist mitmekesisust ja annaksid küllastajatele võimaluse puutuda kokku Soome looduse ja selle iluga ka linnakeskkonnas.

Foto: Wikimedia Commons, Kymi, CC BY-SA 3.0, [LINK](#)

Katariinan Meripuisto (Kotka)

Katariinan Meripuisto on viimase 20 aasta jooksul järk-järgult rajatud endisele tööstusalale Soome lahe kaldal. Parki iseloomustavad looduslikud graniitkaljud, puistud ja laiad murualad, mis moodustavad omavahel sidusa terviku, kus on ühendatud mereäärne maastik ja vaba aja veetmise võimalused. Erinevaid pargiosi on välja ehitatud aegamööda, kuid stiililiselt on jäädud ühtseks ning keskkonda sobituvaks. Reljeefi on integreeritud erinevaid tegevus- ja puhkepaiku ning vee-elemente. Lausa kadedaks teevad sellised looduslikud tingimused, kus nii suurepäraselt saab olemasolevat reljeefi disainilahenduse osana ära kasutada! Omapärane oli näiteks kaljude vahele betoonist valatud skatepark, mis vormiliselt sobitus oma asukohta ideaalselt. Skatepargi alal on ametlikult lubatud grafiti kasutamine, mis lisas pargi traditsioonilisele ilmele modernset energiat.

Maastikuarhitektuuri vaatepunktist ongi Katariinan Meripuisto suurepärase näide, kuidas ühendada ajaloolised elemendid ja kaasaegsed puhkealad, säilitades samal ajal mereäärse ala looduslikku ilu ja ökoloogilist väärtust.

Foto: Wikimedia Commons, Janiwiki0, CC BY-SA 4.0, [LINK](#)

Foto: Wikimedia Commons, Mikkoau, CC BY-SA 4.0, [LINK](#)

Kõik küllastatud kohad on suurepärase näited Soome maastikuarhitektuuri mitmekesisusest, ühendades ajaloolisi, looduslikke ja kaasaegseid elemente, mis pakuvad küllastajatele inspireerivaid ja rahustavaid kogemusi.